

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อทราบค่าความสำคัญของปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการชมภาพยนตร์ของนิสิต
2. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ของนิสิต
3. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์ของนิสิต

ผู้วิจัยได้ยึดหลักแนวคิดตามทฤษฎีผู้รับสาร แนวคิดทางด้านประชากรศาสตร์ ด้านภาพยนตร์ ด้านภูมิศาสตร์ และด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต มีรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยแยกตามสัดส่วนของกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และใช้รูปแบบการวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Sampling) จากสัดส่วนของนิสิตตามความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ คือ น้อยครั้ง ปานกลาง และมากครั้ง จำนวนรวม 20 คน

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ (Percentile) และสถิติเชิงอนุมานคือ ค่าไค-สแควร์ (Pearson Chi-Square) และค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข (Contingency Coefficient, CC.) เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการชมภาพยนตร์ พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์ และการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการชมภาพยนตร์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์มากกว่า 1 ครั้งต่อ 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือ 1 ครั้ง ต่อ 1 เดือน ร้อยละ 36 และมีส่วนน้อยชมภาพยนตร์น้อยครั้ง คือ 1 ครั้ง ต่อ 1 เดือนขึ้นไป ส่วนประเภทของภาพยนตร์ที่ชมนั้น พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างนิยมชมภาพยนตร์ตลก รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ลึกลับ และภาพยนตร์บู๊ตูดุด ตามลำดับ

ผู้ที่นิสิตไปชมภาพยนตร์ด้วยส่วนมากจะเป็นเพื่อน ถัดมานิยมชมกับคนรัก และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่ชมภาพยนตร์กับครอบครัวและญาติ ส่วนนิสิตที่ชมภาพยนตร์เพียงลำพังมีเพียงร้อยละ 5 ของนิสิตทั้งหมดเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70 นิยมชมภาพยนตร์ในวันธรรมดา และมีนิสิตส่วนน้อยที่ชมในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ สำหรับช่วงเวลาในการเข้าชมภาพยนตร์นั้นนิยมชมในช่วงหลังเที่ยงจนถึงเวลา 18.00 น.

ด้านราคาบัตรเข้าชมภาพยนตร์ พบว่า กว่าร้อยละ 60 ซื้อบัตรเข้าชมเต็มราคา ขณะที่ส่วนน้อยชมโดยได้ส่วนลด ทั้งจากการใช้บัตรส่วนลด ชมในวันที่ให้ส่วนลด และใช้บัตรรักษานันทนาการ ทำให้ไม่เสียค่าเข้าชม นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45 มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนในการชมภาพยนตร์ในแต่ละครั้งประมาณ 100 บาท หรือน้อยกว่า 100 บาท ส่วนนิสิตที่เหลือใช้จ่ายมากกว่า 100 บาทต่อคนในการชมภาพยนตร์หนึ่งครั้ง

ก่อนเข้าชมภาพยนตร์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ชมจากการโฆษณาในสื่อต่าง ๆ รวมทั้งใบปิดภาพยนตร์ (handbill) นอกจากนี้ยังได้รับทราบจากคำแนะนำของเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ นิตยสารภาพยนตร์ และจากแหล่งอื่น ๆ

1.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือเพศชายร้อยละ 54 และเพศหญิงร้อยละ 45 มีผลการศึกษารวมตลอดระยะเวลาการศึกษา 1.51-2.50 หรืออ่อน คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาคือ เกรตเฉลี่ยรวม 2.51-3.00 หรือปานกลาง, 3.01-3.50 หรือดี และ 3.51-4.00 หรือดีมาก ตามลำดับ และเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล มากกว่าต่างจังหวัด

1.2 ปัจจัยด้านภาพยนตร์

เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัยย่อยของปัจจัยด้านภาพยนตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระของภาพยนตร์และภาพยนตร์ตัวอย่างในการชมภาพยนตร์มาก ส่วนดารานำแสดงและการติดอันดับภาพยนตร์ทำเงินนั้นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับปานกลาง และผู้กำกับการแสดงมีความสำคัญในการชมภาพยนตร์น้อย

1.3 ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์

ความสำคัญของปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ในการชมภาพยนตร์ พบว่า ปัจจัยย่อยที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ ความสะอาดของโรงภาพยนตร์และความสะดวกในการเดินทาง โดยปัจจัยด้านจำนวนโรงภาพยนตร์ย่อย ความมีชื่อเสียง และที่จอดรถของโรงภาพยนตร์ มีความสำคัญในระดับปานกลาง

1.4 ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต

ผลการสำรวจปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการใช้เวลาว่างและความสนใจในภาพยนตร์ในการชมภาพยนตร์มาก ขณะที่การเข้าสังคมในหมู่เพื่อนและการตามสมัยนิยมมีความสำคัญปานกลาง และการใช้เวลาร่วมกับคนรักมีความสำคัญน้อยที่สุด

2. พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์

ในระหว่างการชมภาพยนตร์ นิสิตมีพฤติกรรมพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ไปชมภาพยนตร์ด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาได้แก่ ทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่ม เข้าห้องน้ำ นอนหลับ และคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ คิดเป็นร้อยละ 51.3, 9.0, 7.5 และ 1.8 ตามลำดับ และโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในเนื้อหาของสาระของภาพยนตร์ที่ชมขณะชมภาพยนตร์เกือบตลอดเรื่อง โดยส่วนใหญ่เมื่อชมภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์บู๊ ดุเดือด และภาพยนตร์ลึกลับจะมีความเข้าใจตลอดทั้งเรื่อง ขณะที่นิสิตชมภาพยนตร์ชีวิตมีความเข้าใจเนื้อเรื่องได้น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับภาพยนตร์ประเภทอื่น คือ เข้าใจเกือบตลอดทั้งเรื่อง

3. พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์

ภายหลังจากการชมภาพยนตร์ พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ชมไปแล้วเป็นสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา คือ ติดตามข่าวคราวของภาพยนตร์ เดินชมหรือซื้อสินค้าในร้านหรือห้างสรรพสินค้า รับประทานอาหาร เลียนแบบภาพยนตร์ ชื่อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ และกลับไปชมภาพยนตร์เรื่องเดิมซ้ำอีกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.3, 48.5, 42.8, 34.3, 20.5 และ 9.8 ตามลำดับ

สำหรับการซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ นิสิตส่วนใหญ่ซื้อวิดีโอหรือวีซีดีภาพยนตร์เก็บไว้มากที่สุด ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับการซื้อเทปหรือซีดีเพลงประกอบภาพยนตร์ ขณะที่พฤติกรรมการเลียนแบบภาพยนตร์นั้น นิสิตมีการเลียนแบบคำพูดจากภาพยนตร์ที่ชมมากที่สุด รองลงมาคือ เลียนแบบแนวคิดต่าง ๆ จากภาพยนตร์ เลียนแบบบุคลิกท่าทาง และเลียนแบบทรงผมและการแต่งกาย โดยภาพยนตร์ที่นิสิตเลียนแบบมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ตลก และเลียนแบบภาพยนตร์ชีวิตน้อยที่สุด

โดยเฉลี่ยนิสิตจดจำเนื้อหาของสาระของภาพยนตร์ได้เกือบทั้งเรื่องหลังจากที่ชมแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพยนตร์ตลกขบขันจะจำได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะจำเนื้อหาของ

ภาพยนตร์ได้ แต่นิสิตมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากภาพยนตร์ โดยในส่วนตัวได้ข้อคิดจากการชมนั้นจะได้จากภาพยนตร์ตลกมากที่สุด รองลงมาได้ข้อคิดจากภาพยนตร์ชีวิต ลึกลับ และบู๊ ดุเดือด ตามลำดับ ซึ่งสามารถนำข้อคิดที่ได้มาใช้ประโยชน์โดยยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตในสังคม เช่น สังคมควรเปิดโอกาสให้บุคคลทุกกลุ่มมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน คนในสังคมควรมีความสามัคคีและความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ ชีวิตคนเรามีทางเลือกหลายทาง จงเลือกทางที่ตนเองคิดว่าดีที่สุดโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เป็นต้น

4. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1-6 ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาที่ศึกษา ผลการศึกษา และ ภูมิภาค มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า สาขาวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1.1 และจากการเปรียบเทียบสาขาวิชาที่ศึกษา แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์บ่อยครั้งมาก รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ส่วนผลการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.2

ขณะที่ภูมิภาคมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1.3 โดยพบว่า นิสิตในกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์มากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านภาพยนตร์ ได้แก่ เนื้อหาสาระ ดารานำแสดง ผู้กำกับการแสดง การติดอันดับภาพยนตร์ทำเงิน และภาพยนตร์ตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาสาระของภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.1

ด้านดารานำแสดงไม่มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.2

ขณะที่ผู้กำกับการแสดงไม่มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.3

สำหรับการติดอันดับภาพยนตร์ทำเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.4

ส่วนภาพยนตร์ตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2.5

สมมติฐานที่ 3 ที่ว่า ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ได้แก่ จำนวนโรงภาพยนตร์ ชื่อเสียงของโรงภาพยนตร์ ที่จอดรถ ความสะดวกในการเดินทาง และความสะอาดของโรงภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนโรงภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 3.1

ด้านชื่อเสียงของโรงภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับมีความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 3.2

ขณะที่ปัจจัยด้านที่จอดรถ พบว่า มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3.3

ส่วนความสะดวกในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3.4

ด้านความสะดวกของโรงภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 3.5

สมมติฐานที่ 4 ที่ว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต ได้แก่ การใช้เวลาว่างจากการเรียนและทำกิจกรรม การเข้าสังคมในหมู่เพื่อน การใช้เวลาร่วมกับคนรัก การตามกระแสนิยม และความสนใจในภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า การใช้เวลาว่างจากการเรียนและทำกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4.1

ส่วนการเข้าสังคมในหมู่เพื่อนมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4.2

ด้านการใช้เวลาร่วมกับคนรักไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4.3

ขณะที่การตามกระแสนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4.4

สำหรับความสนใจในภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 4.5

ค่าความสำคัญของปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการชมภาพยนตร์

จากนั้นนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์มาทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข เพื่อทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการชมภาพยนตร์ของนิสิต พบว่า สาขาวิชาที่ศึกษา เป็นปัจจัยที่กำหนดในการชมภาพยนตร์ของนิสิตมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์ตัวอย่าง ความสะดวกในการเดินทาง ที่จอดรถ การเข้าถึงสังคมในหมู่เพื่อน และ ภูมิลำเนา ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 5 ที่ว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศและสาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของภาพยนตร์ และความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน เป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ของนิสิตแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า เพศที่ต่างกันเป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ในด้านการทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 5.1.1

ขณะที่เพศที่ต่างกันไม่ทำให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ในด้านการนอนหลับ เข้าห้องน้ำ คุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ไปด้วยต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4 และ 5.1.5

สำหรับปัจจัยด้านสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5.2

ประเภทของภาพยนตร์ ที่ต่างกันเป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ในด้านการทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 5.3.1

ขณะที่ประเภทของภาพยนตร์ที่ต่างกันไม่ทำให้พฤติกรรมการนอนหลับ เข้าห้องน้ำ คุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ไปด้วยระหว่างชมภาพยนตร์แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5.3.2, 5.3.3, 5.3.4 และ 5.3.5

ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน เป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ในด้านการทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 5.4.1

ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน ไม่ทำให้พฤติกรรมการนอนหลับ เข้าห้องน้ำ คุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนต์กับผู้ที่เป็นไปด้วยระหว่างชมภาพยนตร์แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5.4.2, 5.4.3, 5.4.4 และ 5.4.5

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศและสาขาวิชาที่ศึกษา และประเภทของภาพยนตร์ที่ต่างกัน เป็นผลให้พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์ของนิสิตแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า เพศที่ต่างกันไม่ทำให้พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 6.1

สาขาวิชาที่ศึกษาที่ต่างกันไม่ทำให้พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์ของนิสิตแตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 6.2

ประเภทของภาพยนตร์ที่ต่างกันเป็นผลให้มีพฤติกรรมการเลียนแบบภาพยนตร์หลังชมภาพยนตร์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 6.3.5

ส่วนประเภทของภาพยนตร์ที่ต่างกัน ไม่ทำให้มีพฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์ในด้านการซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนต์ การกลับไปชมซ้ำอีกครั้ง การวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนต์ และการติดตามข่าวคราวของภาพยนต์แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 6.3.1, 6.3.2, 6.3.3 และ 6.3.4 ตามลำดับ

ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน เป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ในด้านการวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนต์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 6.4.3

ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน ไม่ทำให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ในด้านการซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ การกลับไปชมซ้ำอีกครั้ง การติดตามข่าวคราวของภาพยนตร์ และการเลียนแบบภาพยนตร์แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 6.4.1, 6.4.2, 6.4.4 และ 6.4.5 ตามลำดับ

อาจสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1-6 ได้ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาที่ศึกษา ผลการศึกษา และ ภูมิฐานะ มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> - สาขาวิชาที่ศึกษา - ภูมิฐานะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการศึกษา
สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านภาพยนตร์ ได้แก่ เนื้อหาสาระ ดารานำแสดง ผู้กำกับการแสดง การติดอันดับภาพยนตร์ทำเงิน และภาพยนตร์ตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> - ภาพยนตร์ตัวอย่าง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสาระ - ดารานำแสดง - ผู้กำกับการแสดง - การติดอันดับภาพยนตร์ทำเงิน

ตารางที่ 28 (ต่อ) สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ได้แก่ จำนวนโรงพยาบาล ชื่อเสียงของโรงพยาบาล ที่จอดรถ ความสะดวกในการเดินทาง และความสะอาดของโรงพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> - ที่จอดรถ - ความสะดวกในการเดินทาง 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนโรงพยาบาล - ชื่อเสียงของโรงพยาบาล - ความสะอาดของโรงพยาบาล
สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต ได้แก่ การใช้เวลารว่างจากการเรียนและทำกิจกรรม การเข้าสังคมในหมู่เพื่อน การใช้เวลาร่วมกับคนรัก การตามกระแสนิยม และความสนใจในภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> - การเข้าสังคมในหมู่เพื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้เวลารว่างจากการเรียนและทำกิจกรรม - การใช้เวลาร่วมกับคนรัก - การตามกระแสนิยม - ความสนใจในภาพยนตร์

ตารางที่ 28 (ต่อ) สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศและสาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของภาพยนตร์ และความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน เป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์ของนิสิตแตกต่างกัน	
เพศกับพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
- การทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่ม	- การนอนหลับ - การเข้าห้องน้ำ - การคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ - การพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ที่ไปด้วย
สาขาวิชาที่ศึกษากับพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
	- การทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่ม - การนอนหลับ - การเข้าห้องน้ำ - การคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ - การพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ที่ไปด้วย

ตารางที่ 28 (ต่อ) สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ประเภทของภาพยนตร์กับพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
- การทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่ม	- การนอนหลับ - การเข้าห้องน้ำ - การคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ - การพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ที่ไม่ไปด้วย
ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์กับพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
- การพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ที่ไม่ไปด้วย	- การทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่ม - การนอนหลับ - การเข้าห้องน้ำ - การคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่
สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศและสาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของภาพยนตร์ และความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน เป็นผลให้พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์ของนิสิตแตกต่างกัน	
เพศกับพฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
	- การซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ - การกลับไปชมเรื่องเดิมซ้ำอีกครั้ง - การวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์ - การติดตามข่าวคราวของภาพยนตร์ - การเลียนแบบภาพยนตร์

ตารางที่ 28 (ต่อ) สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สาขาวิชาที่ศึกษากับพฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
	<ul style="list-style-type: none"> - การซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ - การกลับไปชมเรื่องเดิมซ้ำอีกครั้ง - การวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์ - การติดตามข่าวคราวของภาพยนตร์ - การเลียนแบบภาพยนตร์
ประเภทของภาพยนตร์กับพฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> - การเลียนแบบภาพยนตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ - การกลับไปชมเรื่องเดิมซ้ำอีกครั้ง - การวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์ - การติดตามข่าวคราวของภาพยนตร์
ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์กับพฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์	
มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> - การวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การซื้อของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์ - การกลับไปชมเรื่องเดิมซ้ำอีกครั้ง - การติดตามข่าวคราวของภาพยนตร์ - การเลียนแบบภาพยนตร์

5. สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

สำหรับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า สาขาวิชาที่ศึกษา และ ภูมิสำเนา มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ ขณะที่ผลการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์

ด้านปัจจัยทางภาพยนตร์ พบว่า นิสิตเห็นว่า เนื้อหาสาระของภาพยนตร์ และภาพยนตร์ ตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ ส่วนดารานำแสดง ผู้กำกับ การแสดง การติดอันดับภาพยนตร์ทำเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์

ส่วนปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ พบว่า นิสิตเห็นว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างความสะดวกในการเดินทางกับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ ขณะที่จำนวนโรง ชื่อเสียงของโรง และความสะดวกของโรงภาพยนตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กัน และนิสิตจำนวนเท่ากัน เห็นว่า ที่จอดรถมีและไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์

ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่า การเข้าสังคมในหมู่เพื่อนมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ ขณะที่การใช้เวลาว่างจากการเรียนและทำกิจกรรม การใช้เวลาร่วมกับคนรัก และการตามกระแสนิยม ไม่มีความสัมพันธ์ ส่วนความสนใจในภาพยนตร์ นิสิตครึ่งต่อครึ่งเห็นว่า มีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์พอ ๆ กัน

นิสิตส่วนใหญ่ เห็นว่า ได้ข้อคิดจากการชมภาพยนตร์ ขณะที่ 3 ใน 10 ของนิสิต เห็นในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ไม่ได้ข้อคิดใด ๆ จากการชมภาพยนตร์

ดังนั้น หากนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติและการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่กำหนดการชมภาพยนตร์ของนิสิตกับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต มาเปรียบเทียบกัน ได้ผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทางสถิติและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ปัจจัยที่กำหนดการชมภาพยนตร์	การวิเคราะห์ทางสถิติ	การสัมภาษณ์เชิงลึก
1. สาขาวิชาที่ศึกษา	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
2. ผลการศึกษา	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
3. ภูมิลำเนา	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
4. เนื้อหาสาระของภาพยนตร์	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
5. ดารานำแสดง	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
6. ผู้กำกับการแสดง	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
7. การติดอันดับภาพยนตร์ ทำเงิน	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
8. ภาพยนตร์ตัวอย่าง	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
9. จำนวนโรงภาพยนตร์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
10. ชื่อเสียงของโรงภาพยนตร์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
11. ที่จอดรถ	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์และไม่มี ความสัมพันธ์เท่ากัน
12. ความสะดวกในการเดินทาง	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
13. ความสะอาดของโรงภาพยนตร์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
14. การใช้เวลารว่างจากการเรียน และทำกิจกรรม	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
15. การเข้าสังคมในหมู่เพื่อน	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
16. การใช้เวลาร่วมกับคนรัก	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
17. การตามกระแสนิยม	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
18. ความสนใจในภาพยนตร์	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์และไม่มี ความสัมพันธ์เท่ากัน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการชมภาพยนตร์

การวิจัยของศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ (2542) เรื่อง พฤติกรรมการดูหนังฟังเพลงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2539) เรื่อง พฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของคนกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า กลุ่มตัวอย่างชมภาพยนตร์เฉลี่ย 2-3 ครั้งต่อ 1 เดือน และ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ตามลำดับ ซึ่งการศึกษาพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ผลการวิจัยสอดคล้องกันคือ นิสิตมีพฤติกรรมการชมภาพยนตร์บ่อยครั้งหรือมากกว่า 1 ครั้งต่อ 1 เดือน

สำหรับภาพยนตร์ที่นิสิตนิยมชมมันได้แก่ ภาพยนตร์ประเภทตลก ผจญภัย แฟนตาซีและรักโรแมนติก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์ (2528 : ก) เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเปิดในเขตกรุงเทพฯ ที่มีต่อภาพยนตร์ไทยที่ว่า ประเภทของภาพยนตร์ที่นิสิตนักศึกษานิยมชมคือ ภาพยนตร์ตลกขบขัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของไพบูรณ์ คชนทรพรรค (2531 : 269) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย พบว่า ภาพยนตร์ที่เยาวชนไทยเลือกชมมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ตื่นเต้นสยองขวัญ ซึ่งต่างจากผลการวิจัยที่ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยของไพบูรณ์ คชนทรพรรค ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลายเท่านั้น ขณะที่งานวิจัยของกิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์ และงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย จึงทำให้มีความแตกต่างทางรสนิยม ความคิด และความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนี้ ในช่วงที่เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในส่วนที่เป็นแบบสอบถาม มีภาพยนตร์ไทยแนวตลก เรื่อง สตรีเหล็ก เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ ซึ่งทำรายได้ติดอันดับภาพยนตร์ไทยที่ทำรายได้สูงสุดของประเทศ เป็นอันดับที่สอง รองจากภาพยนตร์เรื่อง นางนาก (www.pappayon.com, เมษายน 2543) จึงอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ได้ผลการวิจัยดังกล่าว สำหรับภาพยนตร์ต่าง

ประเทศ (ภาพยนตร์อเมริกัน) ที่เข้าฉายในช่วงเดียวกันนั้น มีภาพยนตร์หลากหลายจากทุกแนว ทั้ง ตลก ชีวิต และลึกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นช่วงไถ่ล้างประกาศผลรางวัล Academy Award หรือออสการ์ ทำให้มีภาพยนตร์จำนวนมากให้เลือกชม

การที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์ตลกนั้น เป็นไปตามหลักทฤษฎีการเลือกรับสื่อ ที่กล่าวว่า ผู้รับสารจะเลือกรับสารตามความสนใจและความต้องการที่สอดคล้องกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกของตน นั่นคือ นิสิตจะเลือกชมภาพยนตร์ตลก ผจญภัย แฟนตาซีและรักโรแมนติก เพื่อตอบสนองความต้องการด้านความบันเทิงภายหลังจากที่ต้องเคร่งเครียดกับการเรียน เนื่องจากภาพยนตร์ประเภทนี้มีเนื้อหาที่พาดฝัน เบาสมองและสร้างความสุขประทับใจ เมื่อชมแล้วทำให้รู้สึกสนุกและเป็นสุข

ผู้ที่นิสิตไปชมภาพยนตร์ด้วยมากที่สุดคือ เพื่อน มีส่วนน้อยมากที่ชมภาพยนตร์เพียงลำพัง สอดคล้องกับ โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2533) ซึ่งกล่าวไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านบุคลิกภาพและสังคม วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเกาะกลุ่มในหมู่เพื่อนมาก แต่กลุ่มของวัยรุ่นจะประกอบด้วยเด็กทั้งเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีกิจกรรมร่วมกันทางสังคม และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมผู้ใหญ่ โดยกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก ทั้งในด้านทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมโดยทั่ว ๆ ไป ในทางตรงกันข้าม

สำหรับวันและเวลาที่นิสิตนิยมชมภาพยนตร์นั้น ได้แก่ ช่วงหลังเที่ยงจนถึง 6 โมงเย็นของวันธรรมดา เนื่องจากนิสิตใช้เวลาว่างหลังจากหมดชั่วโมงเรียนไปชมภาพยนตร์ ทั้งนี้เพราะในช่วงดังกล่าว นิสิตสามารถรวมกลุ่มเพื่อนในมหาวิทยาลัย เพื่อชักชวนให้ไปชมภาพยนตร์พร้อมกันได้ ขณะที่ในวันหยุดนิสิตต้องการพักผ่อนอยู่กับบ้านและครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามที่ Morley (1992) กล่าวว่า ช่วงเวลาที่ชมจะมีผลต่อการจัดระบบการใช้ชีวิตประจำวันของผู้ชม โดยส่วนมากจะชมในเวลาว่างจากการเรียน คือ ชมพร้อมกันกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งจะมีผลต่อการตีความหมายของสารด้วย

อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่า การชมภาพยนตร์เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะกระทำในวันหยุด แต่สำหรับกลุ่มนักเรียนหรือนิสิตนักศึกษา มักจะใช้เวลารว่างจากการเรียนในวันธรรมดาเพื่อชมภาพยนตร์ก่อนที่จะกลับบ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ต้องการเสียเวลาในการเดินทางหรือไม่ต้องการออกจากบ้านอีกในวันหยุด เนื่องจากปัญหาการจราจรที่แออัดในกรุงเทพมหานคร และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าชมภาพยนตร์ พบว่า ประมาณร้อยละ 60 ที่ชมภาพยนตร์เต็มราคา โดยในปัจจุบันนี้จะมีราคาตั้งแต่ 80-300 บาท ขณะที่ร้อยละ 40 ชมโดยได้ส่วนลด ทั้งจากการใช้บัตรส่วนลด เช่น บัตรอีจีวิตการ์ดของเครือ EGV บัตรเมเจอร์การ์ดของเครือเมเจอร์ บัตรลดยูเอ็มจีของเครือสหมงคลฟิล์ม เป็นต้น โดยส่วนใหญ่จะได้รับส่วนลด 20 บาทต่อบัตรชมภาพยนตร์ 1 ใบ และจากการเข้าชมในวันที่ให้ส่วนลด 30 บาท เช่น เครืออีจีวิตให้ส่วนลดในวันพุธ และเครือเมเจอร์ให้ส่วนลดในวันอังคาร นอกจากนี้ นิสิตบางส่วนยังเข้าชมภาพยนตร์โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากบางคนได้รับบัตรอภินันทนาการจากร้านค้าและจากเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยเข้าร่วมเล่นเกมส์ ตอบปัญหาชิงรางวัล และร่วมสนุกต่าง ๆ สำหรับผู้ที่ชมภาพยนตร์โดยไม่เสียค่าเข้าชมนั้น อาจเป็นเพราะเข้าชมในรอบ preview หรือรอบก่อนฉายจริง โดยผู้เข้าชมต้องเป็นสมาชิกของรายการต่าง ๆ ที่จัดชม เช่น สมาชิกนิตยสารเอนเตอร์เทนท์ สมาชิกยูบีซีเคเบิลทีวี สมาชิกของเว็บไซต์ IE Show.com เป็นต้น

สำหรับค่าใช้จ่ายโดยประมาณต่อครั้งในการชมภาพยนตร์ พบว่า ประมาณร้อยละ 45 ใช้จ่ายน้อยกว่า 100 บาทต่อคนต่อครั้ง ส่วนที่เหลือใช้จ่ายมากกว่า 100 บาทต่อคนต่อครั้ง จะเห็นได้ว่า การเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อบัตรชมภาพยนตร์มาน้อยเพียงใดนั้น จะส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ต่อครั้งของนิสิตด้วย คือหากนิสิตเสียค่าเข้าชมในราคาเต็มและซื้อขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่มด้วย ก็จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ขณะที่นิสิตที่ชมภาพยนตร์โดยไม่เสียค่าเข้าชมและไม่ซื้อขนมหรือเครื่องดื่ม จะเสียแค่ค่าพาหนะในการเดินทางเท่านั้น

ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การพักผ่อนโดยการชมภาพยนตร์นั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงเป็นกิจกรรมที่จำกัดเฉพาะคนบางกลุ่มเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า

ต่าง ๆ กลับพบว่า กลุ่มที่นิยมไปชมภาพยนตร์มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นหรือกลุ่มที่มีอายุ 15-25 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแม้เป็นกลุ่มที่ยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง แต่ก็ยังเป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการซื้อสูงและมีการตัดสินใจซื้อเร็ว

1.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

เมื่อพิจารณาในด้านสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นิสิตในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ซึ่งได้แก่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์ ชมภาพยนตร์บ่อยครั้งที่สุด รองลงมาคือนิสิตในสาขาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สังคมศาสตร์ ซึ่งชมภาพยนตร์ในระดับปานกลาง โดยที่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ เป็นต้น ชมภาพยนตร์น้อยครั้งที่สุด สอดคล้องกับผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งพบว่า สาขาวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์

ทั้งนี้เป็นเพราะนิสิตในสาขามนุษยศาสตร์ในหลายแขนงสาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับศาสตร์ทางศิลป์จึงทำให้ชอบชมภาพยนตร์ซึ่งถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งด้วย นอกจากนี้ ในการชมภาพยนตร์ทำให้ได้แนวความคิด เทคนิคการถ่ายทำ การจัดฉาก และเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากต่างประเทศ เนื่องจากภาพยนตร์ที่นิสิตนิยมชมนั้นโดยมากเป็นภาพยนตร์จากสหรัฐอเมริกา ซึ่งสามารถนำแนวคิดและเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนได้

ขณะที่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จะเรียนเน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ ชีวภาพ ซึ่งต้องใช้เวลาในการเรียนอย่างมากทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นผลให้นิสิตในกลุ่มสาขาวิชานี้มีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงค่อนข้างน้อย ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ Link และ Hopf (1946) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีการศึกษามากต้องเรียนอย่างหนัก จึงไม่มีเวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ต่าง ๆ

หากจำแนกนิสิตออกตามผลการศึกษา พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนดีมาก ชมภาพยนตร์บ่อยครั้งกว่านิสิตที่เรียนปานกลาง อ่อน และดี ตามลำดับ ผลการวิจัยที่ได้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะ

นิสิตเรียนดีหรือเรียนอ่อนต่างก็ไม่มี ความแตกต่างในการชมภาพยนตร์ เนื่องมาจากวิชาในแต่ละสาขามีความยากง่ายแตกต่างกันไป จึงไม่สามารถนำผลการเรียนของแต่ละสาขาวิชา มาเปรียบเทียบกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ มากกว่า เช่น การแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือและการพักผ่อน ผลที่ได้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการสัมภาษณ์ที่นิสิตเห็นว่า ผลการศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์

สำหรับภูมิลำเนาของนิสิต ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ทั้งจากการทดสอบทางสถิติและการสัมภาษณ์นั้น เป็นเพราะนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพฯ และปริมาณพลมากกว่าต่างจังหวัด จึงถูกหล่อหลอมด้วยความเป็นเมืองหรือความเจริญทางวัตถุมากกว่า และภาพยนตร์เป็นกิจกรรมที่อยู่ในกลุ่มของสิ่ง ที่ให้ความบันเทิงที่คนในเมืองพอจะจ่ายได้ ขณะที่ในต่างจังหวัดมีวิถีชีวิตที่ยากลำบากกว่า ทำให้การชมภาพยนตร์ถูกจัดว่าเป็นความบันเทิงที่ฟุ่มเฟือย ดังนั้นนิสิตจากต่างจังหวัดที่มีฐานะไม่ดีจึงถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขทางการเงิน เนื่องจากบัตรชมภาพยนตร์ในปัจจุบันมีราคาแพงเมื่อเทียบกับสถานภาพของนิสิตที่ยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตจากต่างจังหวัดต้องแข่งขันกับนิสิตจากกรุงเทพฯ ในเรื่องการเรียน ทำให้ต้องใช้เวลาว่างเพื่ออ่านหนังสือมากกว่าที่จะใช้เพื่อความบันเทิง จึงเป็นผลให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดชมภาพยนตร์น้อยกว่านิสิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมาณพล

1.2 ปัจจัยด้านภาพยนตร์

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาพยนตร์ ได้แก่ เนื้อหาสาระของภาพยนตร์ ดารานำแสดง ผู้กำกับ การแสดง การติดอันดับภาพยนตร์ทำเงิน และภาพยนตร์ตัวอย่าง พบว่า แม้ว่านิสิตจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระของภาพยนตร์ในการชมภาพยนตร์มากกว่าภาพยนตร์ตัวอย่าง แต่ในการทดสอบสมมติฐานมีเพียงภาพยนตร์ตัวอย่างเท่านั้นที่เป็นตัวกำหนดความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการศึกษาของ พิรฤดา พจนพิสุทธิ์ (2538) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาพยนตร์กับการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของเต๋อนใจ ทองส์วิท (2515) เรื่อง

เหตุผลในการเลือกชมภาพยนตร์ของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าชมภาพยนตร์เพราะเห็นภาพยนตร์ตัวอย่างแล้วอยากชม ทั้งนี้เนื่องจากภาพยนตร์ตัวอย่างมักจะคัดตอนที่ดีที่สุดหรือตื่นเต้นที่สุดมาให้ชม เพื่อโน้มน้าวใจผู้ชมให้มากที่สุด ดังนั้นเมื่อผู้ชมชมภาพยนตร์ตัวอย่างแล้ว หากเรื่องใดเป็นเรื่องที่ชื่นชอบก็จะจดจำไว้เพื่อติดตาม

นอกจากนี้ ยังเป็นเพราะภาพยนตร์ตัวอย่างเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ซึ่งมีการตัดต่ออย่างสั้น ๆ ทำให้บางเรื่องผิดเพี้ยนไปจากเนื้อหาหรือแก่น (Theme) ของภาพยนตร์ที่ต้องการนำเสนอ เช่น เป็นภาพยนตร์ชีวิตแต่ตัดต่อภาพยนตร์ตัวอย่างออกมาเป็นภาพยนตร์ตลก เป็นต้น ทำให้ผู้ชมต้องตัดสินใจติดตามชมภาพยนตร์จากภาพยนตร์ตัวอย่างที่ได้เห็นในระยะเวลาอันสั้น เพราะคิดว่าภาพยนตร์ที่จะชมมีเนื้อหาสาระตามที่ตนเองสนใจและต้องการชม

อย่างไรก็ดี จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของภาพยนตร์ กลับพบว่า นิสิตเห็นว่า มีความเกี่ยวข้องกับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ เนื่องจากทำให้ทราบถึงแนวของภาพยนตร์ที่จะชมและนำไปสู่การตัดสินใจชมภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ

ส่วนปัจจัยภาพยนตร์ด้านดารานำแสดง และการติดอันดับภาพยนตร์ทำเงินนั้น นิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการชมภาพยนตร์ในระดับปานกลาง ขณะที่ผู้กำกับการแสดงมีความสำคัญน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากทั้ง 3 ปัจจัยนี้เป็นเพียงองค์ประกอบส่วนหนึ่งของภาพยนตร์เท่านั้น ทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่ได้

1.3 ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์

ผลการศึกษาปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ที่ได้ เป็นไปในทิศทางเดียวกับการสัมภาษณ์เชิงลึกและงานวิจัยของกฤษณา ชุณหะเจริญ (2541) เรื่องประสิทธิผลของโฆษณาในโรงภาพยนตร์ที่มีต่อนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการศึกษาเรื่อง โครงสร้างทางธุรกิจภาพยนตร์ต่างประเทศใน

ประเทศไทยของมณฑล ปิยะหัตถ์ (2541) ซึ่งพบว่า ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตกรุงเทพมหานครจะเลือกโรงภาพยนตร์โดยพิจารณาทำเลที่ตั้งที่เดินทางไปสะดวกก่อนเป็นอันดับแรก เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีปัญหาการจราจรติดขัดมาก ดังนั้น ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจึงต้องคำนึงถึงเรื่องการเดินทางมาเป็นอันดับแรก

ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดทางภูมิศาสตร์ที่วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับพื้นที่ด้านการเข้าถึงพื้นที่และทำเลเปรียบเทียบ ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ผู้บริโภคใช้ตัดสินใจในการเดินทางไปซื้อของหรือรับบริการยังแหล่งกลาง (Central Place) หนึ่ง ๆ นั้น มักจะตั้งอยู่ในจุดที่เข้าถึงสะดวกที่สุด โดยจะพิจารณาจากทำเลที่ตั้งของร้านค้าและบริการที่เข้าถึงได้รวดเร็วที่สุด สะดวกสำหรับผู้ใช้รถยนต์เป็นพาหนะ สะดวกสำหรับการขนส่งมวลชนทุกแบบ อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ค่าใช้จ่าย และการใช้เวลาในการเดินทาง เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเดินทางไปรับบริการในรัศมีที่ใกล้ที่สุด เพราะการเดินทางในระยะไกลจะทำให้เสียเวลามากและค่าใช้จ่ายในการเดินทางย่อมสูงเพิ่มขึ้นตามลำดับระยะทางที่เพิ่มขึ้น จนทำให้ไม่คุ้มค่าที่จะเข้ามาใช้บริการยังแหล่งกลางนั้น

สำหรับปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งได้แก่ จำนวนโรงภาพยนตร์ย่อย ชื่อเสียงของโรงภาพยนตร์ ที่จอดรถ และความสะอาดของโรงภาพยนตร์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นอกจากความสะดวกในการเดินทางแล้ว ที่จอดรถของโรงภาพยนตร์ยังมีผลต่อความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ด้วย แม้ว่านิสิตให้ความสำคัญกับที่จอดรถในระดับปานกลางและจากการสัมภาษณ์พบว่า นิสิตเห็นว่ามีและไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์เท่ากันก็ตาม อาจเป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ทำให้มีรถยนต์ส่วนตัวใช้เดินทางไปมหาวิทยาลัย ดังจะเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยต้องจำกัดเวลาและนิสิตตามชั้นปีการศึกษาในการจอดรถในมหาวิทยาลัย เพราะที่จอดรถมีไม่เพียงพอกับจำนวนรถยนต์ของนิสิตที่มีมาก จึงทำให้ต้องจอดซ้อนคันริมบาทวิถีนอกมหาวิทยาลัย ดังนั้นเมื่อจะเดินทางไปใช้บริการชมภาพยนตร์ยังแหล่งใด จึงต้องคำนึงถึงสถานที่ในการจอดรถด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งย่านสยามสแควร์หรือมาบุญครอง ซึ่งเป็นแหล่งบันเทิงที่ใกล้กับมหาวิทยาลัยมากที่สุด มักจะมีปัญหาในเรื่องของสถานที่จอดรถแออัดและยังต้องเสียเงินค่าจอดรถเป็นรายชั่วโมงด้วย จึงเป็นเหตุให้นิสิตคำนึงถึงเรื่องที่จอดรถมากที่สุด

นิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสะอาดของโรงภาพยนตร์ในการชมภาพยนตร์มาก เป็นเพราะต้องการความมีสุขอนามัยที่ดี เนื่องจากโรงภาพยนตร์เป็นสถานที่ที่มีผู้มาใช้บริการอย่าง หลากหลายและเป็นจำนวนมาก ดังนั้น หากโรงภาพยนตร์สะอาดย่อมเป็นที่ดึงดูดใจให้มีผู้มาใช้ บริการมากด้วย ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามทฤษฎีการศึกษาของศุภนิเวศน์ (2542) ที่ได้สำรวจ พฤติกรรมการดูหนังฟังเพลงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริโภคคำนึง ถึงในการชมภาพยนตร์คือ ความสะอาดของโรงภาพยนตร์

อย่างไรก็ดี ในการทดสอบสมมติฐานกลับไม่พบว่า ความสะอาดของโรงภาพยนตร์มีความ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ อาจเป็นเพราะโรงภาพยนตร์ทุกเครื่องในปัจจุบันต่างพัฒนา คุณภาพของโรง เพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับเครื่องโรงภาพยนตร์อื่น ๆ ดังนั้นจึงทำให้ไม่ว่าจะ ไปชมภาพยนตร์ที่โรงของเครื่องใดก็ตาม คุณภาพการให้บริการและความสะอาดของโรง ภาพยนตร์ก็ไม่ได้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

นิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับจำนวนโรงภาพยนตร์ย่อยในการชมภาพยนตร์น้อย และ ให้ความสำคัญระดับปานกลางกับความมีชื่อเสียงของโรงภาพยนตร์ ดังนั้นจึงไม่มีความสัมพันธ์กับ ความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต เช่นเดียวกับการสัมภาษณ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ กัน ทั้งนี้เป็นเพราะโรงภาพยนตร์ในปัจจุบันเป็นโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ที่มีชื่อเสียง ไม่ว่าจะเป็น เครื่องเมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ อีจิว นิวเวิลด์ หรือเอสเอฟ ซินีมา ซิตี ดังนั้น ไม่ว่าจะชมภาพยนตร์ที่โรงใด ต่างก็มีคุณภาพในระดับเดียวกัน

1.4 ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต

ผลการศึกษาทางสถิติที่ได้ สอดคล้องกับผลการสำรวจของบริษัท ศุภนิเวศน์ไทยพาณิชย์ จำกัด (2542) เรื่อง โอกาสทางการตลาดสำหรับธุรกิจภาพยนตร์และเพลง ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิ พลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของผู้บริโภคมากที่สุดคือ ความสนใจในภาพยนตร์ รองลงมาได้ แก่ เพื่อนหรือผู้ที่ได้ดู อย่างไรก็ตาม ในด้านความสนใจในภาพยนตร์นั้น กลับไม่มีความสัมพันธ์กับ ความถี่ในการชมภาพยนตร์ แม้ว่านิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยนี้มากก็ตาม เช่นเดียวกับ

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้ ซึ่งพบว่า เพื่อนมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ ขณะที่ความสนใจในภาพยนตร์ทั้งมีและไม่มีความสัมพันธ์ในระดับที่เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากก่อนที่จะชมภาพยนตร์เรื่องใดนั้น ในเบื้องต้นผู้ชมจะต้องมีความสนใจในภาพยนตร์บ้างไม่มากก็น้อย และนอกเหนือจากความสนใจโดยส่วนตัวแล้ว ยังต้องมีเหตุจูงใจอื่น ๆ ที่มากระตุ้นความรู้สึกอยากชมภาพยนตร์ด้วย เช่น เพื่อนชวน มีคนแนะนำว่าดี อยู่ใกล้โรงภาพยนตร์ มีเวลาว่าง เป็นต้น ดังนั้น ปัจจัยด้านความสนใจในภาพยนตร์จึงไม่มีผลต่อความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต

สำหรับการเข้าสังคมในหมู่เพื่อน พบว่า มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชมภาพยนตร์ของนิสิต แม้ว่านิสิตส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการชมภาพยนตร์กับเพื่อนในระดับปานกลางก็ตาม ทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต กล่าวคือ วัยรุ่นจะเลือกรับสารโดยได้รับอิทธิพลจากค่านิยมและกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ซึ่งก็คือกลุ่มเพื่อน โดยวัยรุ่นมีพฤติกรรมชมภาพยนตร์ที่กระทำตามอย่างกันในหมู่เพื่อนฝูง เพราะคิดว่าหากไม่ทำอย่างนั้นแล้วก็จะไม่สามารถเข้ากลุ่มกับกลุ่มเพื่อนหรือได้รับการยอมรับ ดังนั้นการชมภาพยนตร์กับเพื่อนจึงมีผลต่อความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์

ส่วนการใช้เวลาว่างจากการเรียนและทำกิจกรรมนั้น นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า เวลาว่างมีความสำคัญมากในการชมภาพยนตร์ แต่เมื่อทดสอบสมมติฐานและทำการสัมภาษณ์นิสิตกลับพบว่า ไม่มีผลต่อความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต ทั้งนี้ด้วยเหตุผลเดียวกับความสนใจในภาพยนตร์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนการชมภาพยนตร์เพราะตามกระแสความนิยมในหมู่วัยรุ่นนั้น นิสิตให้ความสำคัญในการชมภาพยนตร์ปานกลาง ขณะที่การใช้เวลาร่วมกับคนรักมีความสำคัญน้อย ดังนั้นจึงพบว่าการตามกระแสนิยมและการใช้เวลาร่วมกับคนรักไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์ของนิสิต

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า สาขาวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการชมภาพยนตร์มากที่สุด รองลงมาคือ ภาพยนตร์ตัวอย่าง ความสะดวกในการเดินทาง ที่จอดรถ การเข้าสังคมในหมู่เพื่อน และภูมิภาคนา ตามลำดับ ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

ตัวสื่อภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์ และรูปแบบการใช้ชีวิตมิใช่เป็นปัจจัยหลักที่กำหนดความถี่หรือพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ หากแต่เป็นปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ชมเป็นหลัก

2. พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์

กระบวนการนี้ผู้รับสารจะมีการเลือกจดจำ เข้าใจ ตีความหมายและมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารที่ได้รับ แตกต่างกันไปตามความเข้าใจ ทักษะคิด ประสบการณ์ และสภาวะอารมณ์ของผู้ชมในขณะนั้น และแสดงออกผ่านทางพฤติกรรม โดยพฤติกรรมขณะชมภาพยนตร์เป็นการสะท้อนถึงการสื่อสารระหว่างสารที่ส่งมาจากสื่อกับปฏิกิริยาของผู้ชมที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ปฏิกิริยาตอบสนองยังเป็นสิ่งที่แสดงว่าการสื่อสารนั้นเกิดผลหรือไม่ และประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะในระหว่างรับสารนั้น หากมีอุปสรรคที่ทำให้การสื่อสารไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่สมบูรณ์ จะทำให้ประสิทธิผลของสื่อลดลง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีเข็มฉีดยา

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ได้ โดยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่พูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ที่เป็นไปด้วยในขณะชมภาพยนตร์มากที่สุด โดยเฉพาะเมื่อภาพยนตร์ฉายมาถึงตอนสำคัญ ก็จะมีการพูดคุยถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนนั้น ๆ รองลงมาได้แก่ การทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่ม เข้าห้องน้ำ นอนหลับ และคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามลำดับ โดยนิสิตหญิงพูดคุยและทานขนมขบเคี้ยวหรือเครื่องดื่มขณะชมภาพยนตร์มากกว่านิสิตชาย เนื่องจากอุปนิสัยของเพศหญิงที่ช่างพูดช่างคุยและชอบรับประทานขนมจุบจิบ จึงเป็นเหตุให้มีพฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์มากกว่านิสิตชาย พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหล่านี้เอง ที่เป็นอุปสรรคทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วนิสิตส่วนใหญ่เข้าใจเนื้อหาของภาพยนตร์เพียงแค่เกือบตลอดทั้งเรื่อง

เมื่อพิจารณาตามประเภทของภาพยนตร์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ขณะที่ชมภาพยนตร์ บู้ ดุเดือด นิสิตส่วนใหญ่มีพฤติกรรมขณะชมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้ที่เป็นไปด้วย การทานขนมขบเคี้ยวหรือน้ำดื่ม เข้าห้องน้ำ นอนหลับ และคุยโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งนี้

เป็นเพราะภาพยนตร์บู๊ ดุเดือด เป็นภาพยนตร์ที่เน้นเทคนิคพิเศษ (special effect) ให้อารมณ์มันส์สะใจแต่เพียงอย่างเดียว ขณะที่ในเรื่องของแง่คิดหรือสาระประโยชน์อาจจะได้น้อยหรือไม่ได้เลย ดังนั้นในการชมผู้ชมจึงไม่ต้องใช้สมาธิหรือความตั้งใจ ความเข้าใจต่อเนื้อหาของภาพยนตร์มากนัก สามารถกระทำพฤติกรรมทุกรูปแบบได้โดยไม่ขาดความต่อเนื่องในการชม ขณะที่ภาพยนตร์ประเภทอื่น โดยเฉพาะภาพยนตร์ชีวิต ผู้ชมต้องใช้ความเข้าใจและต้องคิดตามขณะที่มีการดำเนินเรื่อง ดังนั้นจึงเป็นไปตามการทดสอบสมมติฐานที่ว่า ประเภทของภาพยนตร์ที่แตกต่างเป็นผลให้พฤติกรรมระหว่างชมภาพยนตร์แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ขณะที่ชมภาพยนตร์นี้ผู้ชมมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของภาพยนตร์ตลกขบขัน ผจญภัย แฟนตาซี และรักโรแมนติกมากที่สุดคือ เข้าใจตลอดทั้งเรื่อง เป็นเพราะภาพยนตร์ประเภทนี้เป็นภาพยนตร์ที่พาดฝัน เบาสมอง และมีเนื้อเรื่องไม่สลับซับซ้อนทำให้ง่ายแก่การเข้าใจ พร้อมทั้งยังได้แฝงคติข้อคิดไว้ภายในเรื่องด้วย ขณะที่ภาพยนตร์ชีวิตเป็นภาพยนตร์ที่มีความเข้าใจเนื้อหาของภาพยนตร์น้อยที่สุดระหว่างที่ชม กล่าวคือ นิสิตส่วนใหญ่เข้าใจเนื้อหาได้เกือบตลอดทั้งเรื่อง นั้นเป็นเพราะภาพยนตร์แนวนี้เป็นภาพยนตร์ที่ชมแล้วเครียด เพราะมีเนื้อหาหนัก ทุกประโยคที่ตัวละครสนทนากันจะสอดแทรกคติหรือข้อคิดไว้ เป็นผลให้ผู้ชมต้องใช้สมาธิและความเข้าใจอย่างมากขณะชม

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสังเกตว่า แม้ในปัจจุบันสื่อมวลชนทุกสื่อ ตลอดจนโรงภาพยนตร์ทุกโรงพยายามรณรงค์เรื่องมารยาทในการชมภาพยนตร์ โดยเฉพาะในเรื่องของการปิดวิทยุติดตามตัว (เพจเจอร์) หรือปิดโทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) ในขณะที่ชมภาพยนตร์ เนื่องจากเป็นการรบกวนสมาธิของผู้ชมคนอื่นและอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันขึ้น โดยมีการนำเสนอบริการต่าง ๆ รวมทั้งนำเสนอมานโรยหน้าโรงก่อนที่ภาพยนตร์จะเริ่มฉาย แต่ผลการวิจัยที่ได้นั้นยังพบว่า มีนิสิตจำนวนหนึ่งพูดคุยโทรศัพท์มือถือในระหว่างที่ชมภาพยนตร์

3. พฤติกรรมหลังชมภาพยนตร์

ทฤษฎีเข็มฉีดยา กล่าวไว้ว่า เมื่อผู้ชมได้รับสารจากภาพยนตร์แล้ว ก็เกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารที่ได้รับและแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม เพื่อให้ผู้ส่งสารทราบถึงประสิทธิผลของสารที่ส่งไปยังผู้ชม ปฏิกิริยาตอบสนองดังกล่าวอาจจะมีขึ้นทันทีหรือเป็นไปอย่างช้า ๆ โดยเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้ชม นอกจากนั้น ปฏิกิริยาตอบสนองยังเป็นสิ่งที่แสดงว่าการสื่อสารนั้นเกิดผลหรือไม่ และประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะในระหว่างรับสารนั้น หากมีอุปสรรคที่ทำให้การสื่อสารไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่สมบูรณ์ จะทำให้ประสิทธิผลของสื่อลดลง

แนวคิดดังกล่าวเป็นไปตามผลการศึกษาที่พบว่า ภายหลังจากชมภาพยนตร์นิสิตมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารที่ส่งมาทันที กล่าวคือ นิสิตส่วนใหญ่มีการพูดถึงภาพยนตร์ที่ได้ชมแล้วเกือบทุกคน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน รวมทั้งมีการสอบถามในบางประเด็นที่ชมแล้วไม่เข้าใจด้วย

สำหรับความประทับใจที่ผู้ชมมีต่อสารที่ได้รับจากภาพยนตร์นั้น พบว่า มี 1 ใน 5 ของนิสิตชื่อของตัวละครเกี่ยวกับภาพยนตร์ โดยส่วนใหญ่จะชื่อวู้ดไอหรือวีซีดีเพื่อเก็บไว้ชมซ้ำอีกครั้ง ขณะที่การเลียนแบบพฤติกรรมจากภาพยนตร์ พบว่า ส่วนใหญ่จะเลียนแบบคำพูดจากนักแสดงในภาพยนตร์มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีภาพยนตร์เรื่อง "สตรีเหล็ก" เข้าฉาย โดยภาพยนตร์เรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศที่ 3 หรือกะเทย และมีการใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่มหรือในหมู่กะเทย ซึ่งทำให้ผู้ชมซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นจนจัดจ้านและกระทำตาม เช่น

"ก๊ีบเก็ญเรก้า" เป็นคำคุณศัพท์ แปลว่า เก๋ไก๋

"ชะนี" เป็นคำเรียกเพศหญิง นำมาจากชื่อของสัตว์ที่ละม้ายมนุษย์เพศหญิงที่มักจะใช้เวลาวางในการเรียกร้อง ออกเสียงเรียก ผัว ผัว ผัว

"เร็ดหุ ทูอินวัน เป็นคำพูดที่ใช้กับการแสดงความหลงใหลได้ปลื้ม ชื่นชมในความหุเร็ดยิ่งกว่าสิ่งใดที่สามารถบรรลุข้อดีของ 2 เพศไว้ในร่างเดียว

“สวยด้วยแพทย์” หมายถึงกะเทยที่ต้องการทำให้ตัวเองสวยเท่าหรือมากกว่าหญิงแท้

“จิก” หมายถึง อากาที่เกาะติดไม่ยอมปล่อย เช่น จิกผู้ชาย (มติชนสุดสัปดาห์, 21 มีนาคม 2543 : 78)

ด้านข้อคิดที่ได้จากภาพยนตร์และการใช้ประโยชน์นั้น ผลการวิจัยทางสถิติพบว่า น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของนิสิตได้ข้อคิด ส่วนการสัมภาษณ์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ได้ข้อคิดจากภาพยนตร์ที่ชม สำหรับข้อคิดที่ได้นั้นโดยมากมักได้จากภาพยนตร์ตลก อาจเป็นเพราะภาพยนตร์ประเภทนี้แม้ว่าแนวของเรื่องจะเน้นเสียงหัวเราะหรือบางคนอาจมองว่าไร้สาระ แต่ก็มีการนำเสนอเนื้อหาที่แฝงเร้นไว้ด้วยหลักการดำเนินชีวิตด้วย ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้ชมบ้างไม่มากก็น้อย คือได้ความรู้รอบตัวใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันจริง ทั้งความรู้ทางด้านสังคม ความเป็นอยู่ และแนวความคิดของชาวต่างประเทศ ตลอดจนความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศด้วย

จากการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการชมภาพยนตร์ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการชมภาพยนตร์ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่มีน้ำหนักหนักแน่นมากพอจะชี้ชัดได้ว่า นิสิตชมภาพยนตร์เพราะปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเป็นตัวชี้แนะ แม้ว่าจะมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการชมภาพยนตร์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญอยู่ถึง 6 ปัจจัยก็ตาม ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นไปตามแบบแผนของวัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นกลาง กล่าวคือ ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับกลุ่มเพื่อนหรือติดเพื่อน โดยเมื่อมีเวลาว่างภายหลังจากการเรียนก็จะชวนกลุ่มเพื่อนไปชมภาพยนตร์ตามศูนย์การค้าหรือแหล่งบันเทิงของวัยรุ่นต่าง ๆ อย่างสยามสแควร์ สยามดิสคัฟเวอร์รี่ หรือมานูญครอง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัย โดยไม่ได้มีความตั้งใจที่จะชมภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างจริงจัง เมื่อไปถึงโรงภาพยนตร์จึงจะตัดสินใจว่าจะชมภาพยนตร์เรื่องใด ซึ่งมักจะเลือกชมจากภาพยนตร์ตัวอย่างที่เคยเห็นจากการชมภาพยนตร์เมื่อครั้งก่อน และในการซื้อบัตรเข้าชมภาพยนตร์นิสิตมักไม่คำนึงถึงจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย ดังจะเห็นได้จากการที่นิสิตส่วนใหญ่ซื้อบัตรชมภาพยนตร์เต็มราคา เนื่องจากเห็นว่าการจ่ายเงินเพื่อแลกกับการได้อยู่กับกลุ่มเพื่อนและสามารถนำภาพยนตร์ที่ชมมาเป็นประเด็นในการสนทนากับเพื่อนทำให้เกิดการยอมรับจากเพื่อนเป็นสิ่งที่คุ้มค่า จึงทำให้กิจกรรมการชมภาพยนตร์เป็นกิจกรรมที่นิสิตกระทำได้อย่างบ่อยครั้ง แม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากก็ตาม

